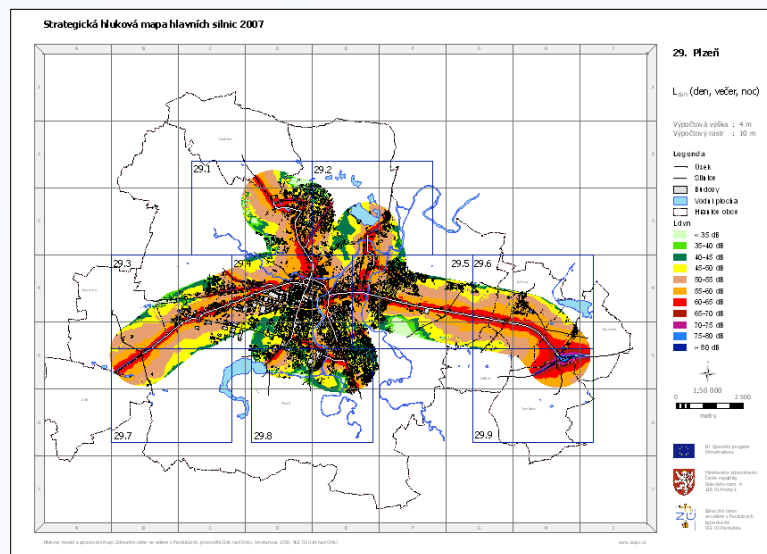

Strategické hlukové mapy

Ing. Pavel Junek, Ing. Jiří Michal
pavel.junek@zu.cz

Národní referenční laboratoř pro komunální hluk

21. Konference GIS ESRI
Praha, 24.10. – 25.10. 2012

Cíl prezentace

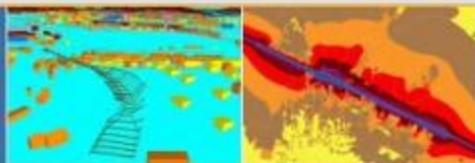
- Představení NRL pro komunální hluk
- Strategické hlukové mapy - SHM
- Data pro SHM
- Úpravy dat
- Výpočty
- Výsledky a jejich prezentace
- Další práce se SHM
- Závěry, souhrny, ...

NRL pro komunální hluk

NÁRODNÍ REFERENČNÍ LABORATOR PRO KOMUNÁLNÍ HLUK

při Zdravotním ústavu se sídlem v Ostravě
Jana a Jos. Kovářů 1412, Ústí nad Orlicí, 562 06

- » Aktuality
- » Pověření
- » Hluková legislativa
- » Metodické návody
- » Výklad legislativy
- » Diskuze
- » Odkazy
- » Akční plány

» Kontakt

Jana a Jos. Kovářů 1412
562 06 Ústí nad Orlicí
Tel.: +420 465 352 019
Fax: +420 465 522 176
Email: nrl.hluk@zu.cz

» Aktuality

29.08.2011 07:07:00

Novela nařízení vlády č.148/2006 Sb. - bouře ve sklenici vody

Novela nařízení vlády č.148/2006 Sb. o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, které schválila vláda ve středu 24. 8. 2011, vzedmula novou vlnu odporu tzv. protihlukových aktivistů a různých právních servisů. Příšli s obviněním, že novela obsahuje skrytý navýšení limitů díky, jak říkají, vpašování tolerovatelné odchylky, takže nyní budou všechna měření v neprospěch exponovaných osob.

O co tedy jde ve skutečnosti? Měření hodnoty libovolné veličiny je vždy zatíženo určitou nejistotou. (vyjadřuje se hodnotou tzv. „rozšířené kombinované nejistoty“). Tato nejistota se musí brát v úvahu při rozhodování, zda výsledek měření splňuje nějaký stanovený administrativní limit (např. hygienický limit hluku), tedy zda dochází k naplnění protiprávního stavu nebo nikoliv.

Pokud totiž naměřená hodnota leží v pásmu nejistoty tvořící tzv. „šedou zónu“ kolem hodnoty limitu (tedy v pásmu, jehož horní hranice je dána hodnotou limitu s přičtenou hodnotou nejistoty a spodní pak hodnotou limitu s odečtenou hodnotou nejistoty), nelze spolehlivě rozhodnout, zda dochází k překročení nebo nepřekročení limitu. Při opakovaných měřeních za stejných podmínek totiž naměříme se stejnou pravděpodobností jak překročení, tak nepřekročení limitu. Představme si, že naměříme např. 59,5 dB a prohlásíme situaci vzhledem k limitu 60 dB za vyhovující, pak třeba hned při následujícím měření naměříme 60,5 dB a měli bychom tutéž situaci vyhlásit za nevyhovující a tak stále dál. Přitom všechna měření jsou správná! I laik musí dospět k závěru, že rozhodovat tímto způsobem bez uvážení nejistoty měření je zcela absurdní. Abychom tedy mohli objektivně a správně rozhodnout o naplnění protiprávního stavu, musíme vycházet z hodnot, kdy je zaručeno, že limitní hodnota bude prokazatelně, tedy prakticky se 100% pravděpodobností, překročena. A to jsou hodnoty ležící nad pásmem nejistoty, tedy nad „šedou zónou“.

NRL pro komunální hluk

- Odborné pracoviště Ministerstva zdravotnictví
- Zřízené při Zdravotním ústavu se sídlem v Ostravě
- pracoviště Ústí nad Orlicí
- NRL využívá akreditovanou zkušební laboratoř ZU
- Vedoucí NRL + 4 pracovníci
- Náplň činnosti:
  - Referenční (rozhodčí) činnosti
  - Speciální činnosti a poradenství
  - Metodická činnost (příprava legislativy a metodik)
  - Výzkumná a vývojová činnost

NRL pro komunální hluk

- Speciální měření
  - Měření hluku větrných elektráren
  - 2008 – 2010: Měření hluku z hudebních festivalů
  - 2009: Letiště Praha Ruzyně
  - 2010: Letiště Vodochody
  - 2011: Nízkofrekvenční hluk jezu, spalovny odpadků
- Modelování hluku
  - 2005 – 2008: Strategické hlukové mapy
  - 2008 – 2011: Modelování pro hlukové studie
  - 2011 – dosud: Strategické hlukové mapy II. kolo
- Zpracování zdravotních rizik
  - EIA (Environmental Impact Assessment): Paralelní RWY Ruzyně, zkapacitnění D1 Brno
  - ČOP (Výjimky): Armádní střelnice Plzeň–Lobzy

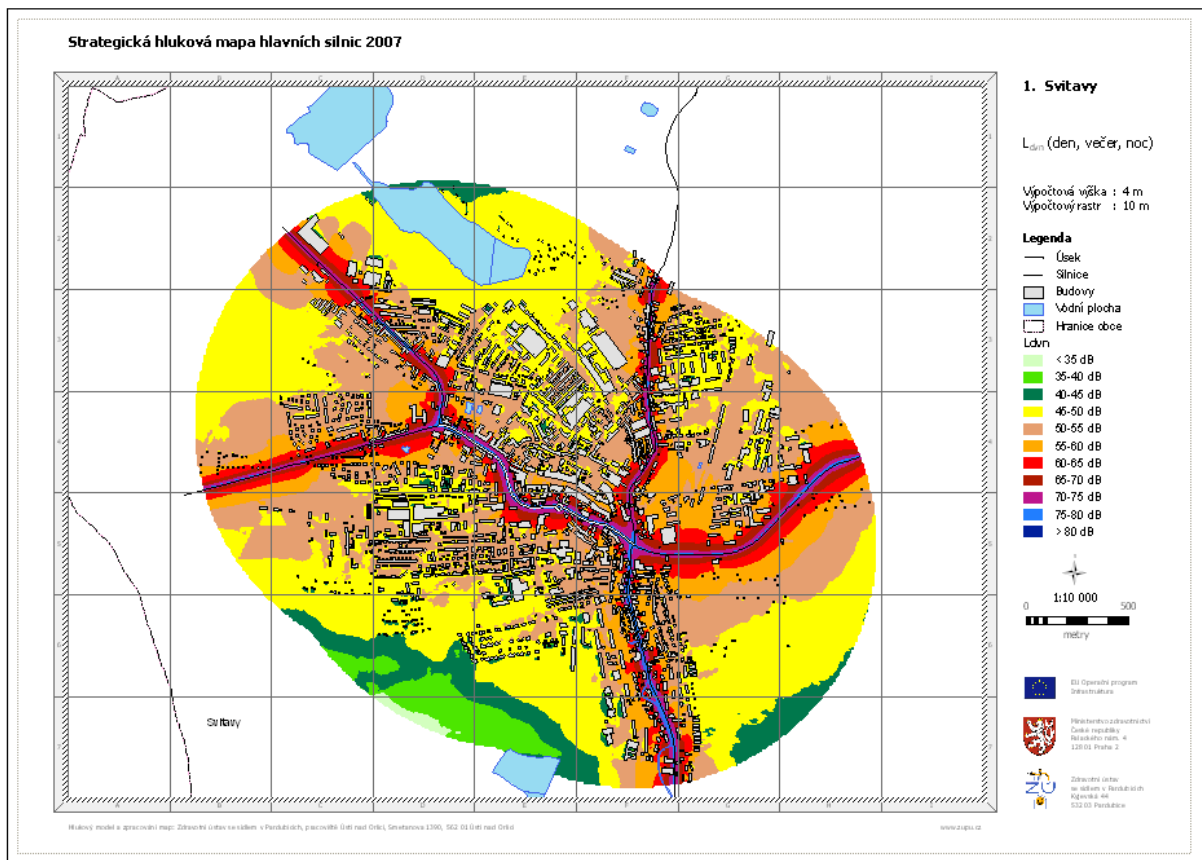

NRL pro komunální hluk

- Národní referenční laboratoř pro komunální hluk
- při Zdravotním ústavu se sídlem v Ostravě
- Jana a Jos. Kovářů 1412
- 562 06 Ústí nad Orlicí

- tel: 465 352 011
- nrl.hluk@zu.cz

- www.nrl.cz

Strategické hlukové mapy - SHM

Strategické hlukové mapy - SHM

- Na základě směrnice EU 2002/49/ES
- Vztahuje se na hluk ve venkovním prostředí
  - v okolí hlavních silnic
  - v okolí hlavních železnic
  - v okolí hlavních letišť
  - v aglomeracích
- Porovnání stejných ukazatelů hluku v zemích EU
  - L_{den} – posouzení celkové míry obtěžování hlukem
  - L_n – posouzení míry rušení spánku
- Cílem směrnice je definovat společný přístup k prevenci a k omezení škodlivých a obtěžujících účinků hluku ve venkovním prostředí.

Strategické hlukové mapy - SHM

- Součástí Strategického hlukového mapování je:
  - prostřednictvím **hlukového mapování** určení míry expozice hluku obyvatelstva
  - zpřístupnění informací o hluku a jeho účincích veřejnosti
  - na základě hlukového mapování vytvoření a přijetí **akčních plánů** snižování hluku v oblastech, ve kterých je nejvíce hlukem zasaženého obyvatelstva

Strategické hlukové mapy - SHM

- Hlukovým mapováním rozumíme:
  - grafická prezentace údajů o stávající hlukové situaci s použitím **vypočítaných** hlukových indikátorů
  - určení počtu postižených osob ve vypočítaných hlukových 5 dB pásmech
  - určení počtu školských a lůžkových zdravotnických zařízení ve vypočítaných hlukových pásmech

Strategické hlukové mapy - SHM

- Hlukové mapování probíhá v 5 letých cyklech
  - Etapa I. - 2007
  - Etapa II. - 2012
  - Etapa III. – 2017
- nebo při zásadní změně v mapované oblasti (zprovoznění nové silnice, železnice, letiště, vznik nové aglomerace)

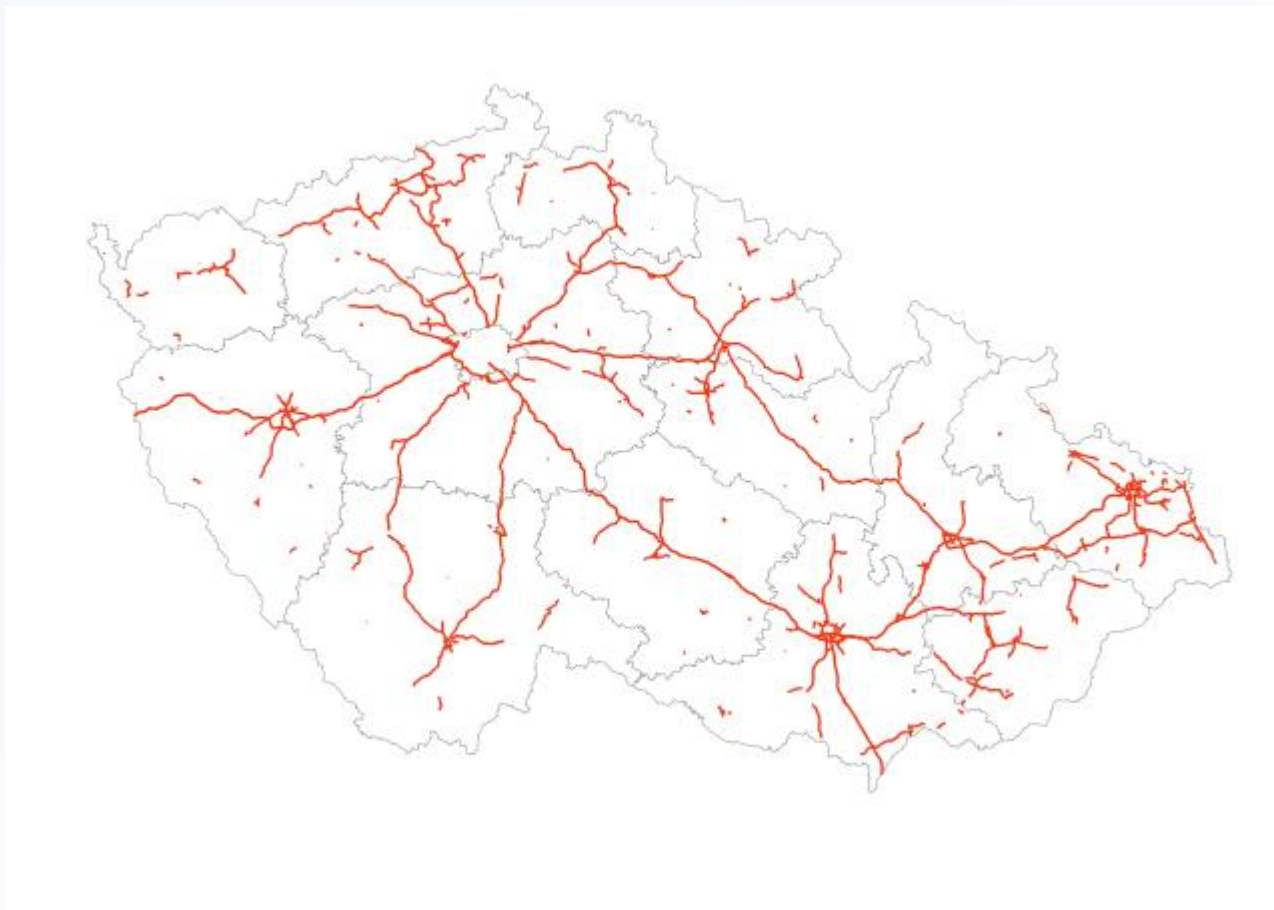
Strategické hlukové mapy - SHM

- Etapa II - 2012
  - Silnice, po nichž projede více než 3 000 000 vozidel za rok
  - Železnice, po nichž projede více než 30 000 vlaků za rok
  - Letiště, které má více než 50 000 vzletů nebo přistání za rok
  - Aglomerace s více než 100 000 obyvateli, které určí členský stát

Strategické hlukové mapy - SHM

- Etapa II – 2012 - Silnice

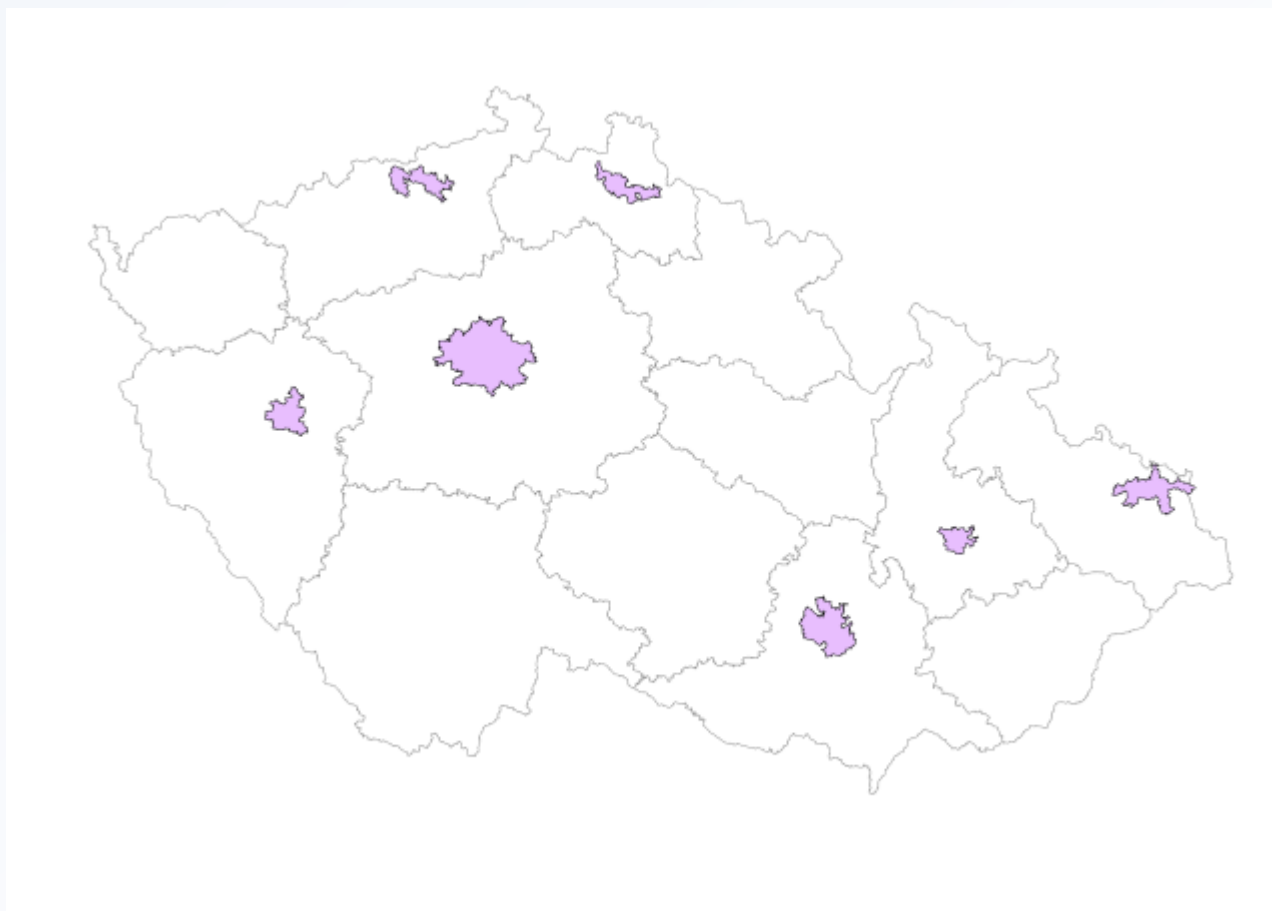
Strategické hlukové mapy - SHM

- Etapa II – 2012 - Železnice

Strategické hlukové mapy - SHM

- Etapa II – 2012 - Aglomerace

- Praha
- Brno
- Ostrava
- Olomouc
- Liberec –
Jablonec nad Nisou
- Ústí nad Labem –
Teplice
- Plzeň

Strategické hlukové mapy - SHM

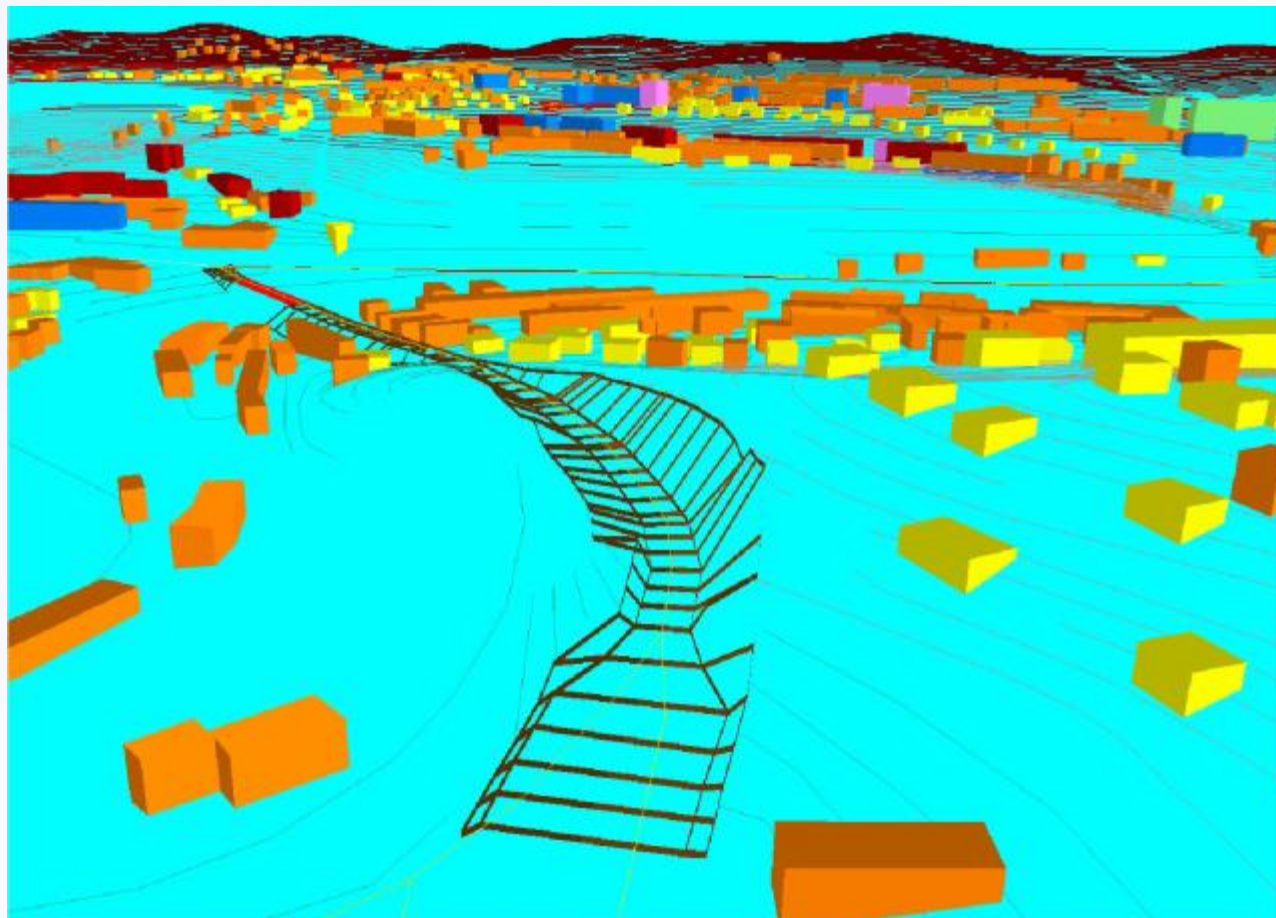
- Etapa II – 2012 – Letiště
  - Praha Ruzyně (Václav Havel)

Data pro Strategické hlukové mapy

Data pro Strategické hlukové mapy

- Na základě potřebných dat je třeba vytvořit model
- Model je vstupem specializovaného SW pro výpočet hluku
- Výstupem jsou hluková pásma (definovaná izofony)
- Výstupem jsou počty zasažených osob, škol, lůžkových nemocničních zařízení v jednotlivých hlukových pásmech

Data pro Strategické hlukové mapy

- Potřebná vstupní data
  - 3D terén (vrstevnice, hrany, mosty, náspy, zářezy, ...)
  - Územní členění ČR
  - Budovy
  - Aglomerace
  - Silnice, železnice - linie
  - Sčítání dopravy
  - Počty průjezdů vlaků a jejich typy
  - Průmyslové podniky v aglomeracích
  - Údaje o pohybech letadel a jejich typech
  - Sčítání lidu
  - Školská zařízení (umístění)
  - Lůžková zdravotnická zařízení (umístění)
  - Povrch a jeho odrazivost
  - Protihlukové stěny
  - Ortofotomapa, StreetView, ...

Data pro Strategické hlukové mapy

- Dostupná vstupní data
  - 3D terén (vrstevnice, hrany, mosty, náspy, zářezy, ...) - Zabaged®
  - Územní členění ČR - ČSÚ
  - Budovy – částečně Zabaged®
  - Aglomerace – Vyhláška 561/2006 Sb.
  - Silnice, železnice – linie – ŘSD, SŽDC, Zabaged®
  - Sčítání dopravy – ŘSD
  - Počty průjezdů vlaků a jejich typy – SŽDC
  - Průmyslové podniky v aglomeracích - ???
  - Údaje o pohybech letadel a jejich typech – Letiště
  - Sčítání lidu - ČSÚ
  - Školská zařízení (umístění) - ČSÚ
  - Lůžková zdravotnická zařízení (umístění) - MZ
  - Povrch a jeho odrazivost - Cenia
  - Protihlukové stěny - ???
  - Ortofotomapa, StreetView, ... - www

Data pro Strategické hlukové mapy

- Nedostupná vstupní data
  - 3D terén – náspy, zářezy – částečně z vrstevnic a hran
  - Budovy – samostatné budovy a jejich výšky – magistráty?
  - Silnice, železnice – přesné jednoznačné linie, rychlosti
  - Průmyslové podniky v aglomeracích - ???
  - Sčítání lidu – čekáme na 2011
  - Lůžková zdravotnická zařízení (umístění) – lůžková ?
  - Protihlukové stěny – ???

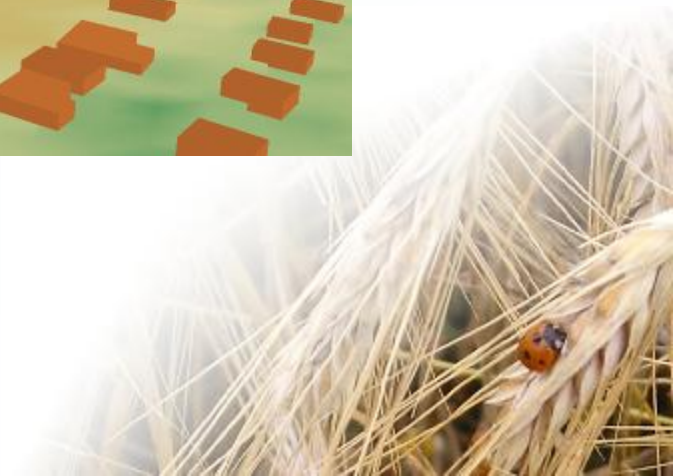
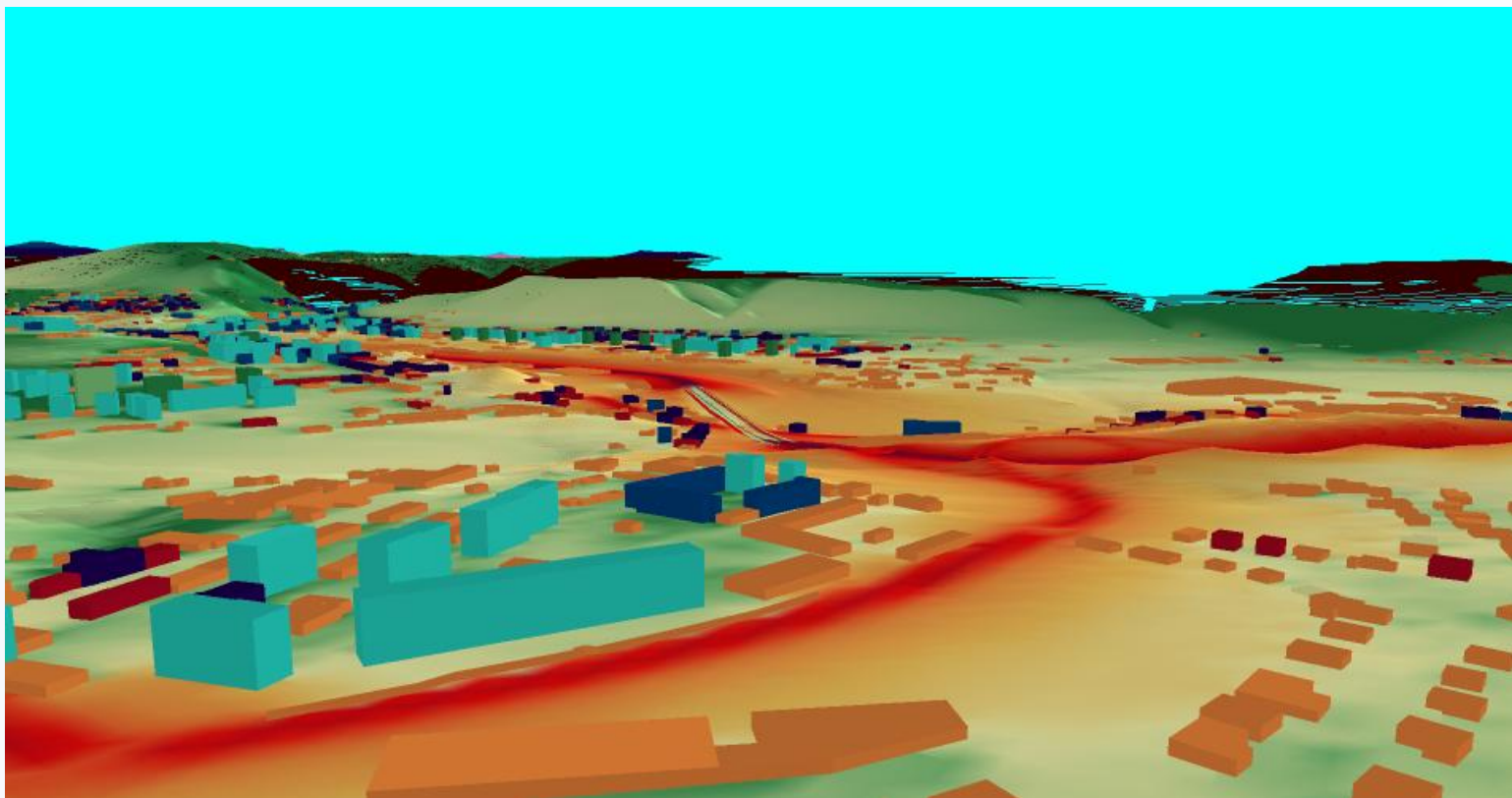
Data pro Strategické hlukové mapy

- Domlouvání a spolupráce s:
  - Ministerstvo zdravotnictví
  - Ministerstvo dopravy
  - Ministerstvo životního prostředí
  - ČUZK
  - ČSÚ
  - ŘSD
  - SŽDC
  - Cenia
  - SZÚ
  - Magistráty měst
  - Krajské úřady
  - ...

Úpravy dat

Úpravy dat

- Porovnání získaných dat s aktuální ortofotomapou
- Posuny linií silnic na střed komunikace nebo na střed pruhu
- Posuny adresního bodu do polygonu BlokuBudov
- Rozdělení BlokuBudov na Budovy
- Přiřazení výšky Budově
- Vytvoření pomocných vrstev (výškopis komunikace)

Úpravy dat

- Porovnání získaných dat s aktuální ortofotomapou
- Posuny linií silnic na střed komunikace nebo na střed pruhu
- Posuny adresního bodu do polygonu BlokuBudov
- Rozdělení BlokuBudov na Budovy
- Přiřazení výšky Budově
- Vytvoření pomocných vrstev (výškopis komunikace)

Úpravy dat -různá kvalita ortofotomapy

Úpravy dat

- přesnost ortofotomapy - spojení dílčích čtverců

Úpravy dat

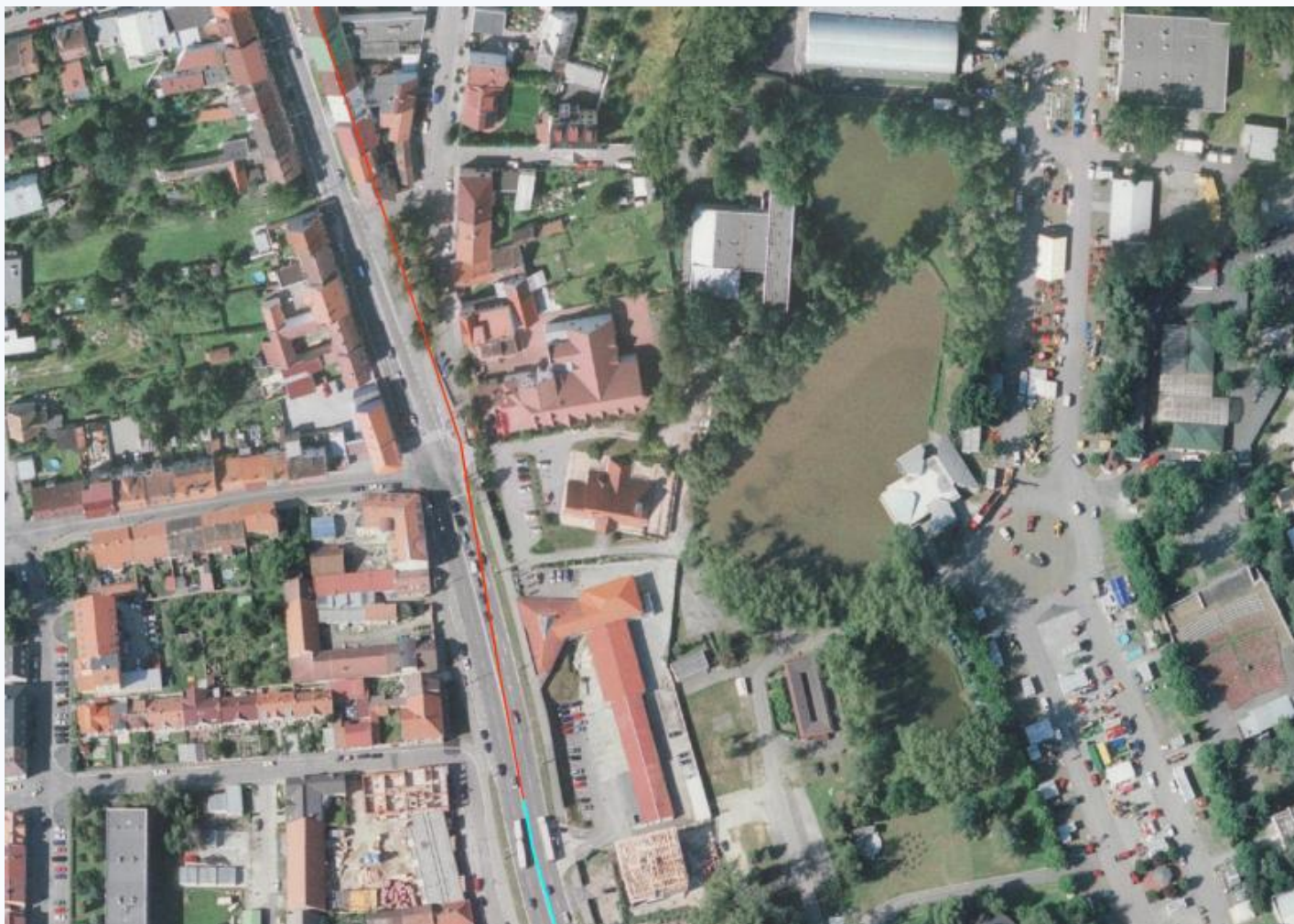
- Porovnání získaných dat s aktuální ortofotomapou
- Posuny linií silnic na střed komunikace nebo na střed pruhu
- Posuny adresního bodu do polygonu BlokuBudov
- Rozdělení BlokuBudov na Budovy
- Přiřazení výšky Budově
- Vytvoření pomocných vrstev (výškopis komunikace)

Úpravy dat

- posun a úprava geometrie linií komunikace

Úpravy dat

- Porovnání získaných dat s aktuální ortofotomapou
- Posuny linií silnic na střed komunikace nebo na střed pruhu
- Posuny adresního bodu do polygonu BlokuBudov
- Rozdělení BlokuBudov na Budovy
- Přiřazení výšky Budově
- Vytvoření pomocných vrstev (výškopis komunikace)

Úpravy dat - kam posunout adresní bod?

Úpravy dat

- na základě adresního bodu stanovení výšky domu

Úpravy dat

- Porovnání získaných dat s aktuální ortofotomapou
- Posuny linií silnic na střed komunikace nebo na střed pruhu
- Posuny adresního bodu do polygonu BlokuBudov
- Rozdělení BlokuBudov na Budovy
- Přiřazení výšky Budově
- Vytvoření pomocných vrstev (výškopis komunikace)

Úpravy dat - jak správně rozdělit blok budov?

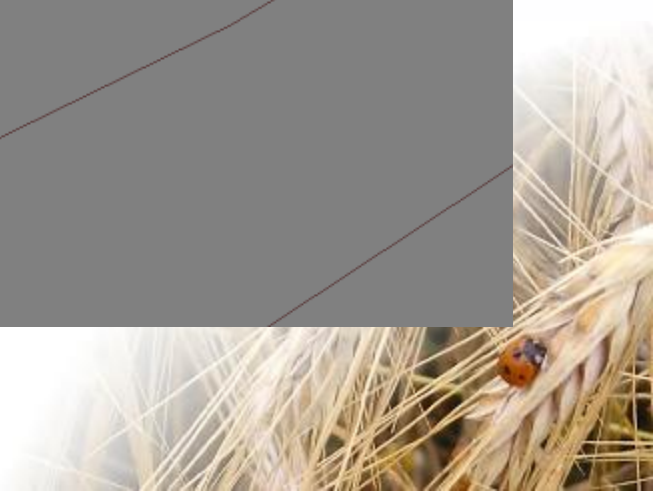
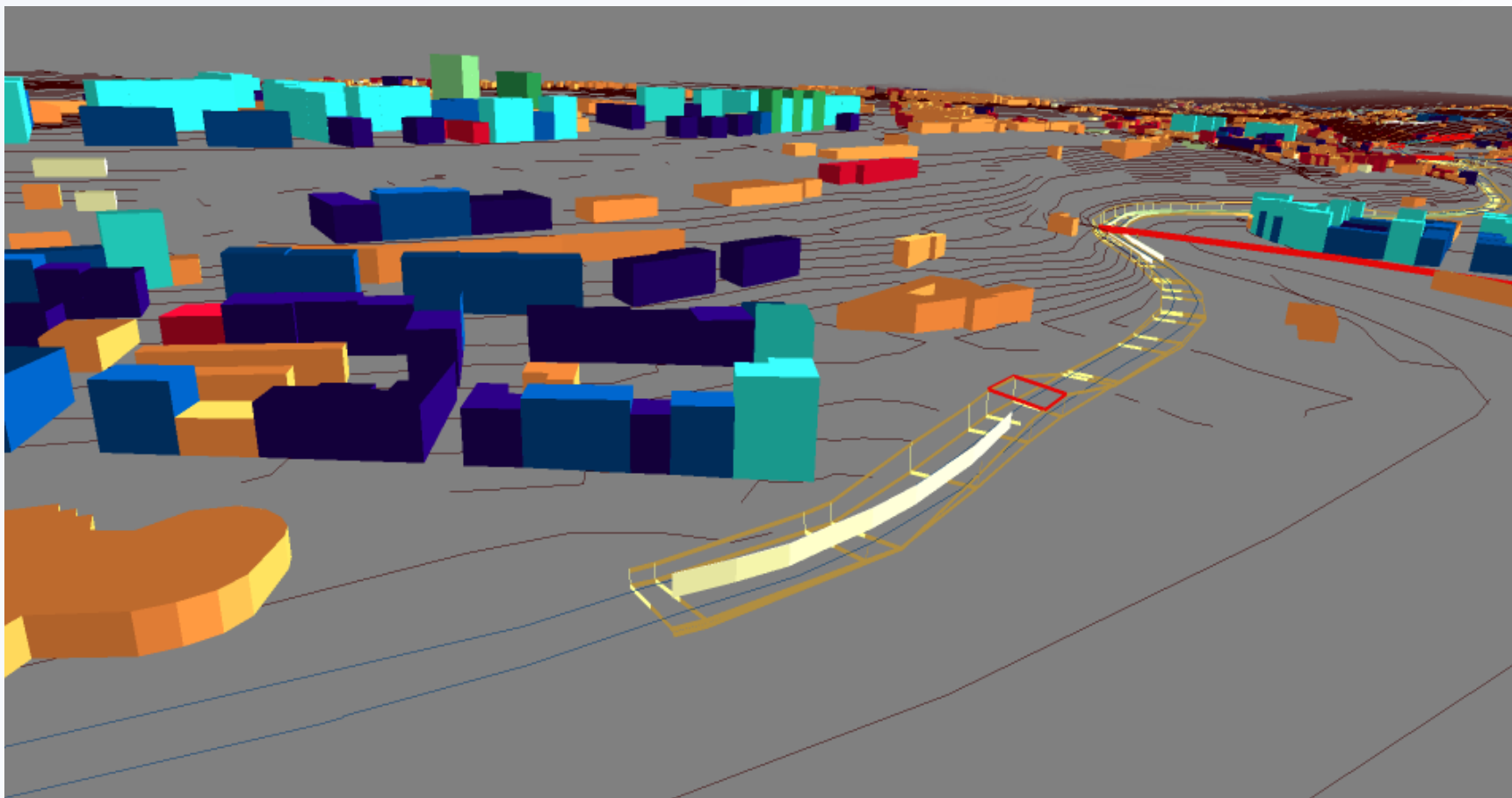
Úpravy dat

- Porovnání získaných dat s aktuální ortofotomapou
- Posuny linií silnic na střed komunikace nebo na střed pruhu
- Posuny adresního bodu do polygonu BlokuBudov
- Rozdělení BlokuBudov na Budovy
- Přiřazení výšky Budově
- Vytvoření pomocných vrstev (výškopis komunikace)

Úpravy dat

- odhad výšky budovy na základě počtu podlaží

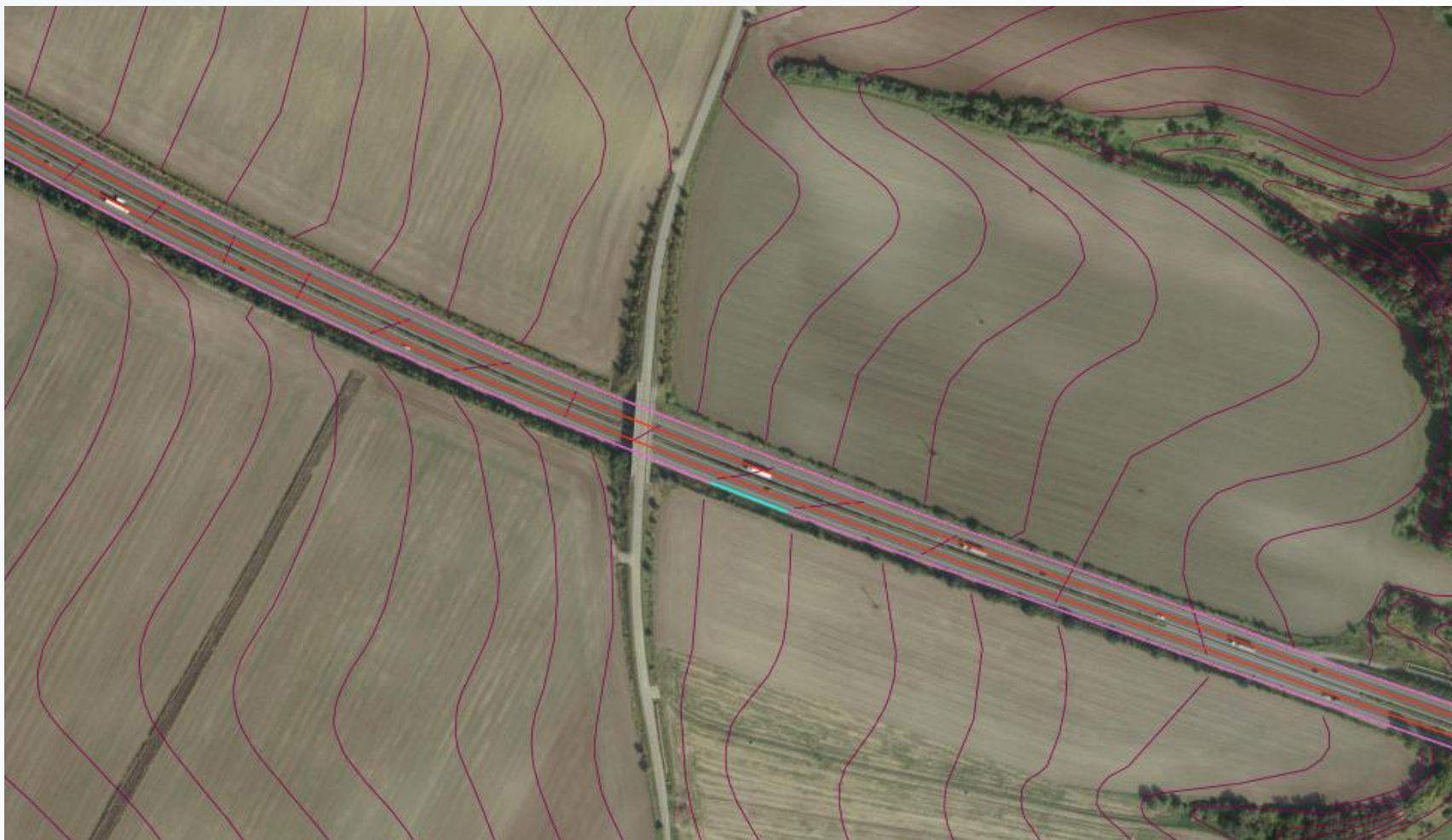
Úpravy dat

- Porovnání získaných dat s aktuální ortofotomapou
- Posuny linií silnic na střed komunikace nebo na střed pruhu
- Posuny adresního bodu do polygonu BlokuBudov
- Rozdělení BlokuBudov na Budovy
- Přiřazení výšky Budově
- Vytvoření pomocných vrstev (výškopis komunikace)

Úpravy dat - model tělesa komunikace

Úpravy dat

- Protihlukové stěny
  - Není k dispozici samostatná vrstva PHS
  - Nutno vyrobit na základě Zed.shp, údajů z passportu komunikací
  - Kontrola v Google mapách - Street View
  - Přiřazení parametrů stěny (výška, materiál)

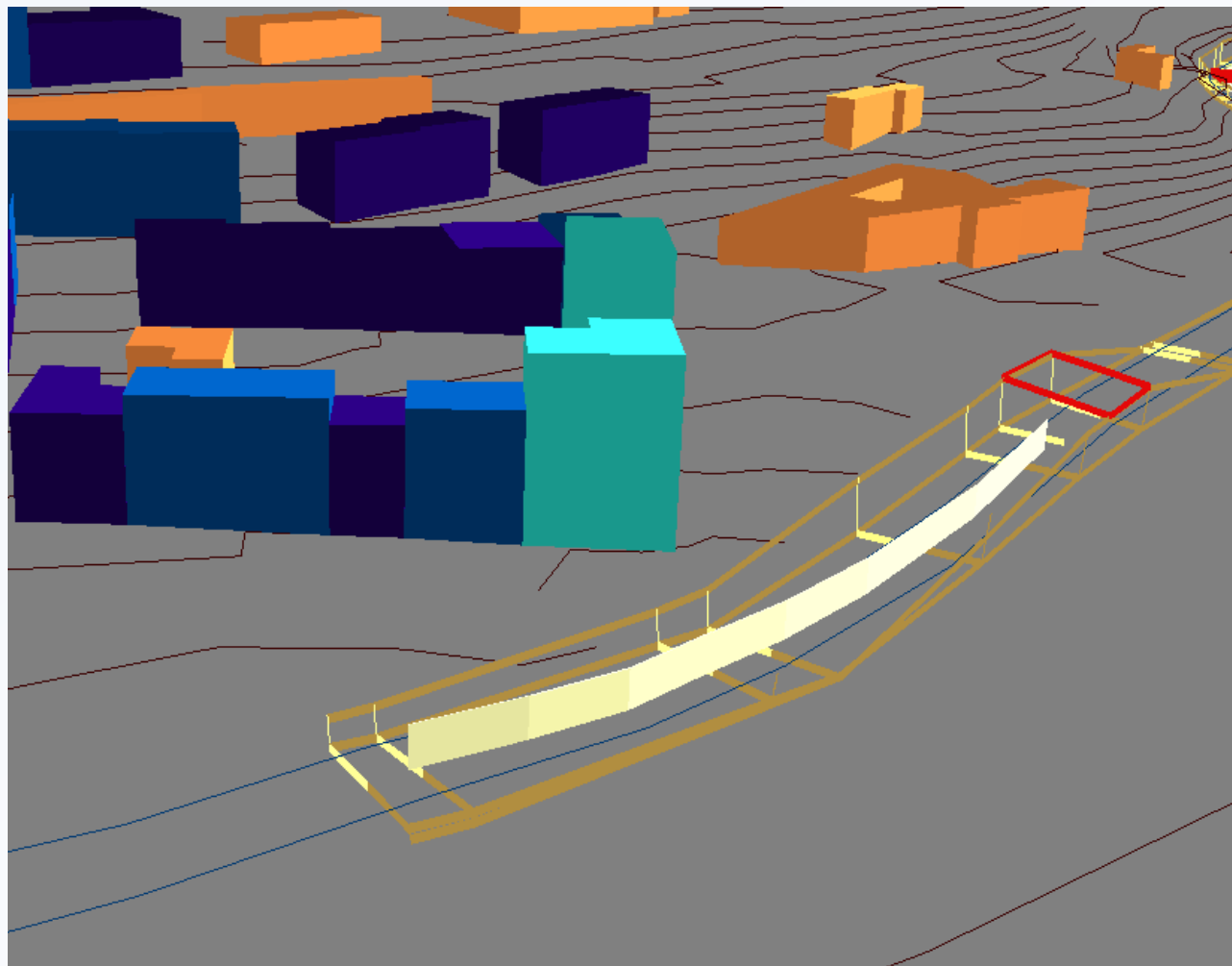

Úpravy dat - protihlukové stěny – street view

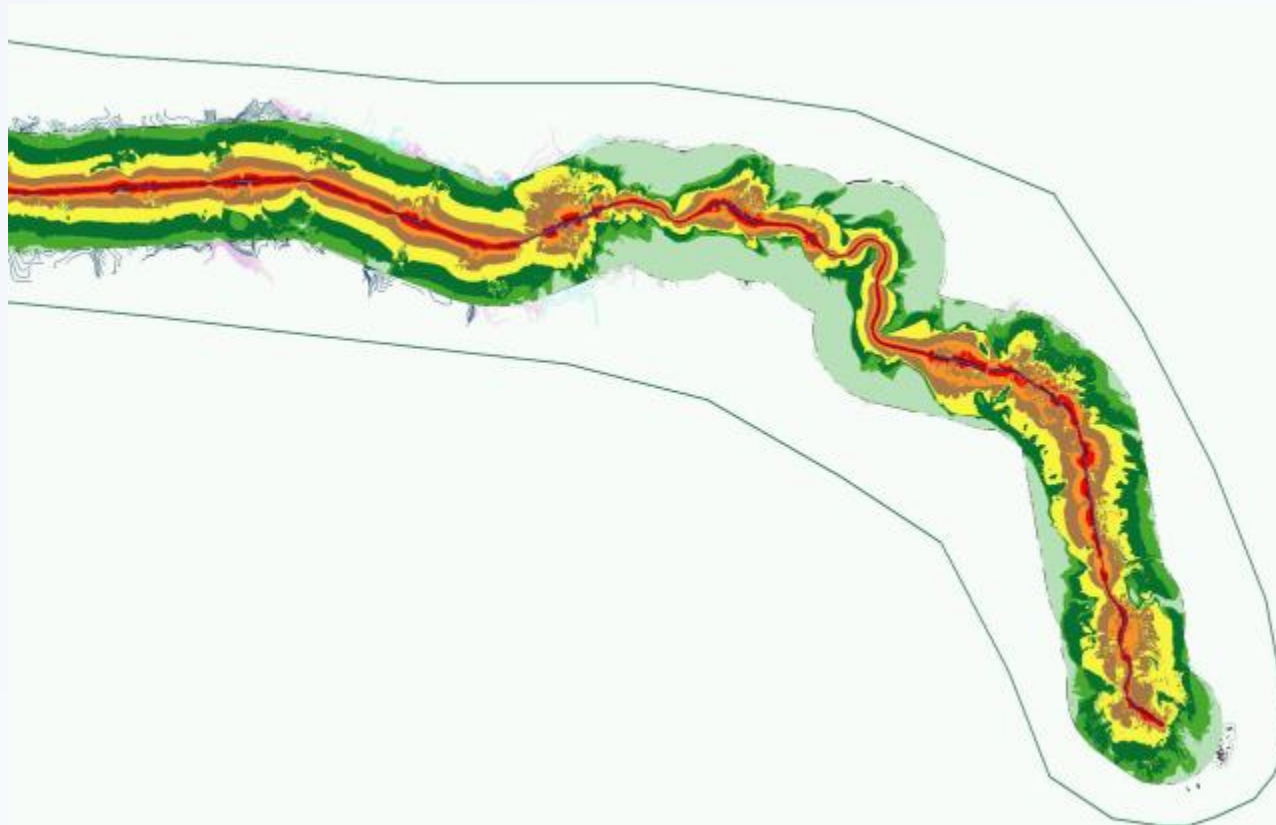

Úpravy dat - protihlukové stěny – model

Výpočty

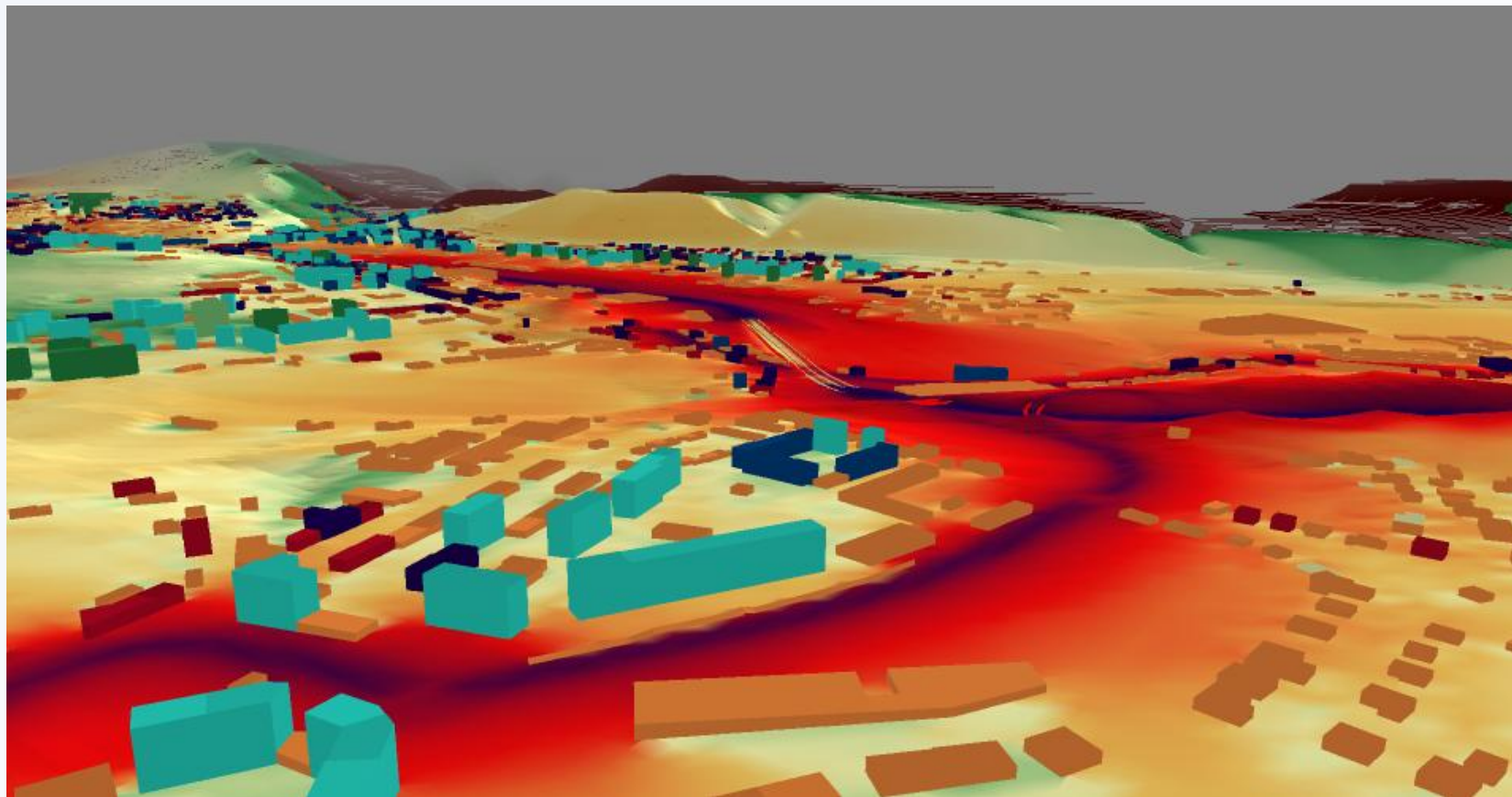
Výpočty

- SW pro akustické výpočty implementují určité výpočtové metodiky
- Metodika určuje způsob výpočtu (definice zdroje hluku, jeho šíření, bod příjmu)
- Každý výpočtový SW má různá další nastavení
- Výpočty často časově náročné (i více dnů)
- Po skončení výpočtu je třeba výpočty ověřit a případně upravit model
- Když je výpočet v pořádku, výstup do *.shp
- Další výpočty počtu zasažených obyvatel

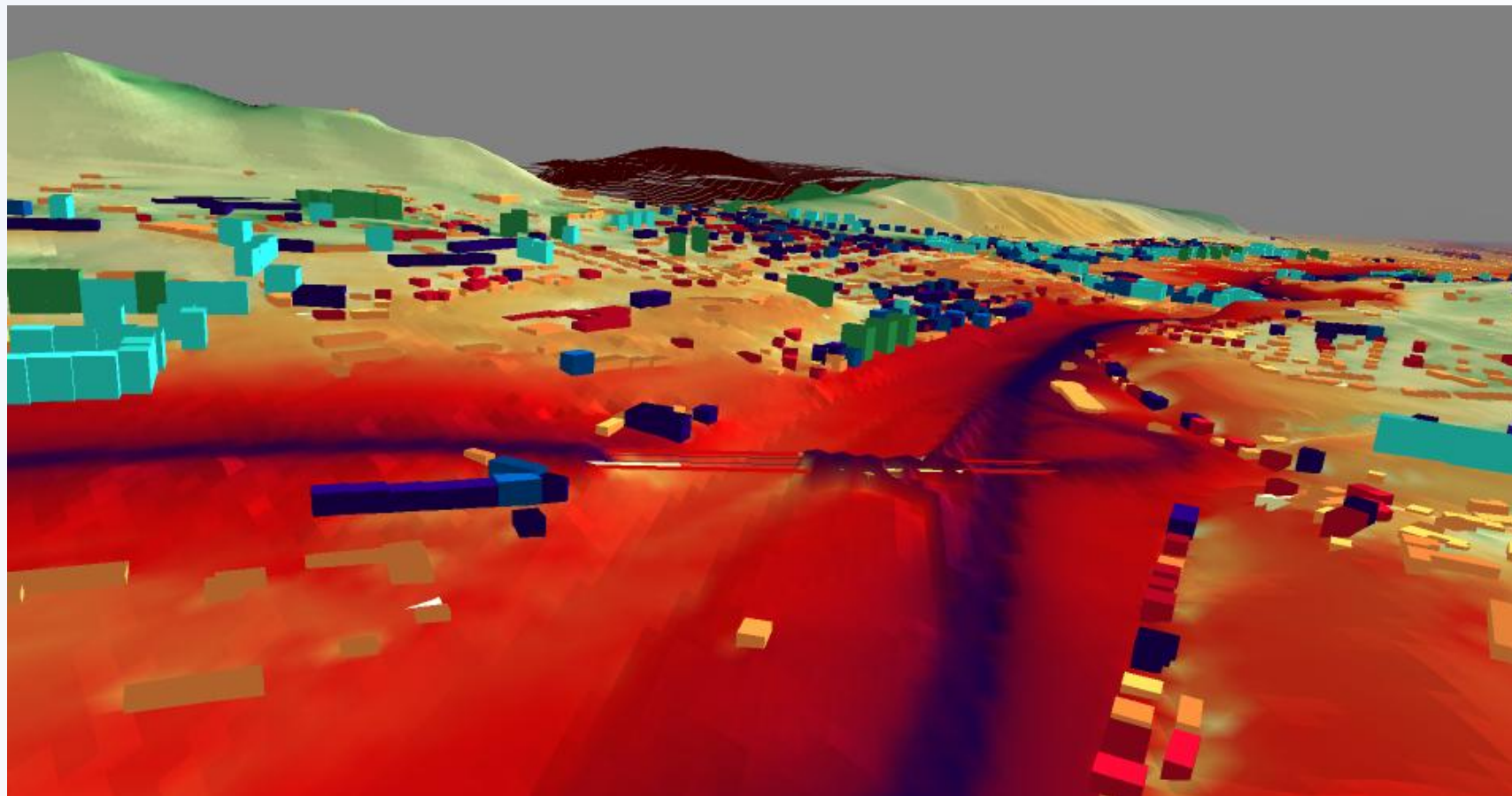

Výpočty

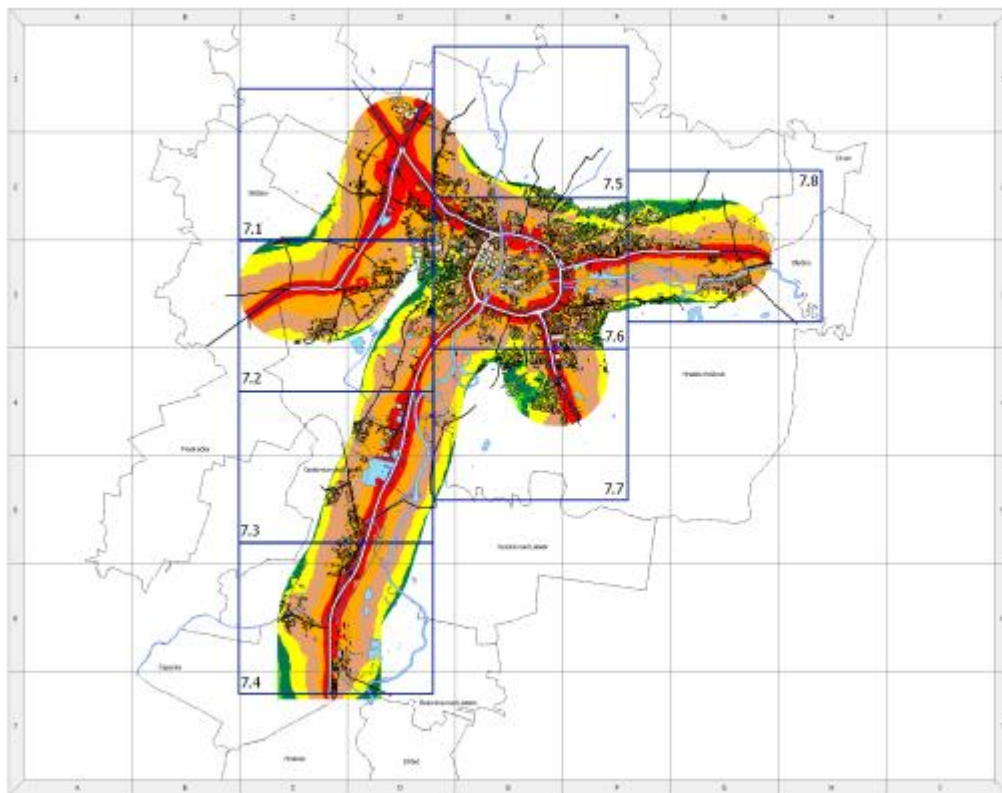

Výpočty

Výsledky a jejich prezentace

Strategická hluková mapa hlavních silnic 2007

7. Hradec Králové

L_{den} (den, večer, noc)

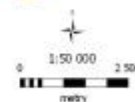
Vypočtová výška : 4 m
 Vypočtový rástr : 10 m

Legenda

- Úsek
- Silnice
- Budovy
- Vodní plocha
- Hranice obce

L_{den}

- < 35 dB
- 35-40 dB
- 40-45 dB
- 45-50 dB
- 50-55 dB
- 55-60 dB
- 60-65 dB
- 65-70 dB
- 70-75 dB
- 75-80 dB
- > 80 dB

- EU operační program Informace
- Ministerstvo regionálního rozvoje ČR, IPRÚ Praha 2
- Strategická hluková mapa se sídlem v Ostravě a pracovištěm v Ústí nad Orlicí

Hlavní město a správní sídlo: Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě, Jana a Jos. Kovářů 1412, 562 01 Ústí nad Orlicí

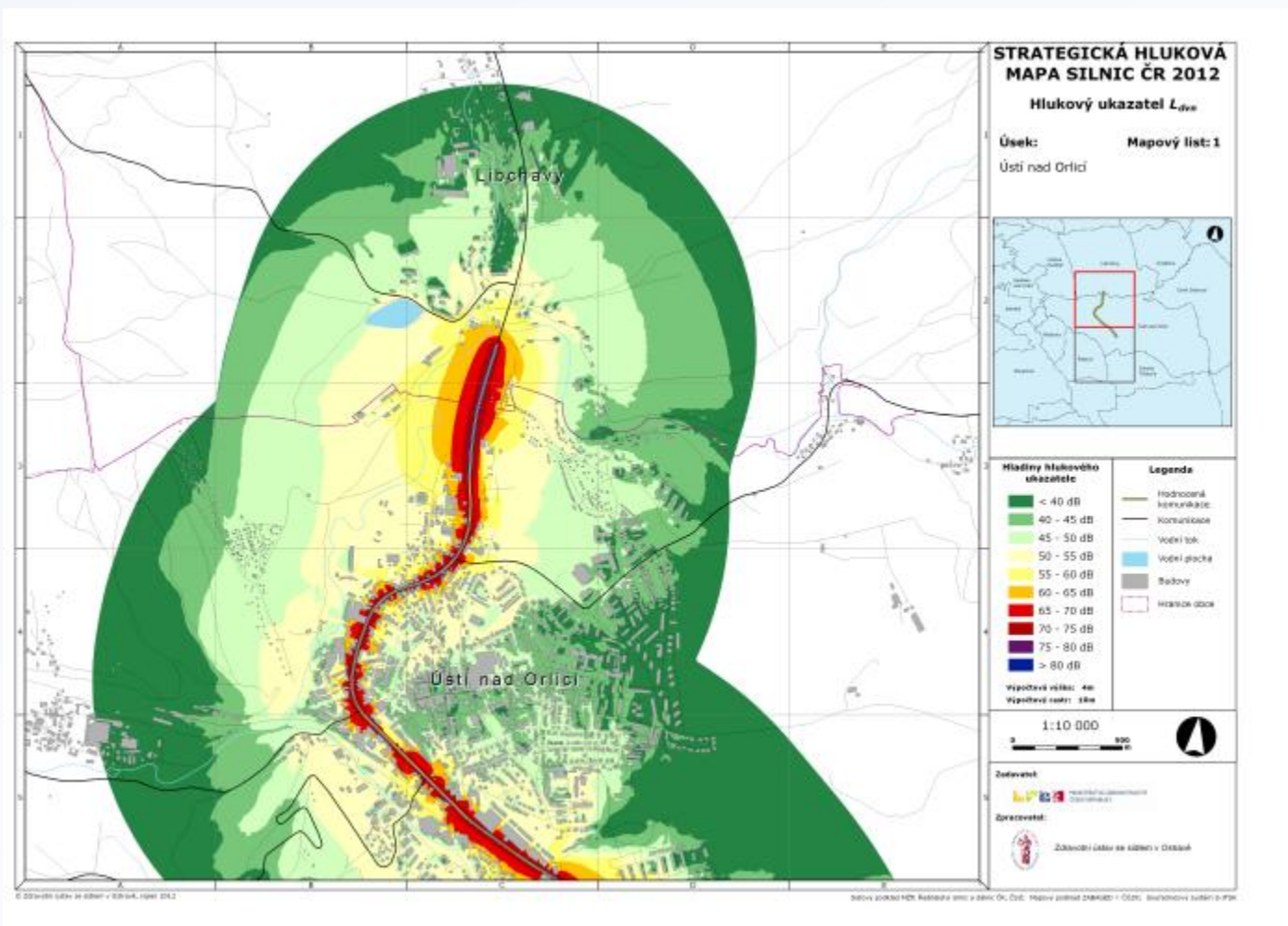

Výsledky a jejich prezentace

- Mapové výstupy:
  - Po výpočtu ve specializovaném SW, výstup do SHP
  - Seskupení výsledků v ArcView – návrhy tiskových výstupů
  - Tisk do png, pdf
  - Využití řízených mapových listů
  - Tisk na papír ve formátu A2

Výsledky a jejich prezentace

Výsledky a jejich prezentace

- Tabulkové výstupy:
  - Určení počtu lidí bydlících v jednotlivých hlukových pásmech
  - Členěno podle krajů, obcí
  - Členěno podle 5 dB hlukových pásem
  - Určení počtu školských zařízení v hlukových pásmech
  - Určení počtu zdravotnických zařízení v hlukových pásmech

Výsledky a jejich prezentace

Strategická hluková mapa hlavních silnic 2007

Příloha č.1
Tabulková část

Kraj:	Pardubický
Místo:	1
Název místa:	Svitavy

Kód obce:	577731
Obec:	Svitavy
Počet obyvatel:	17248
Počet obyvatel v úseku:	15707

Odhadovaný celkový počet osob a objektů vystavených definovaným hodnotám hlukového ukazatele L_{dvn} a L_n :

L_{dvn} [dB]	Počet obyvatel	Počet obyvatel v obydlích s tichou fasádou	Počet staveb pro bydlení	Počet staveb pro bydlení s tichou fasádou	Počet škol a školských zařízení	Počet nemocnic a lůžkových zdrav. zařízení
55-59	2067	0	736	0	0	0
60-64	567	85	221	28	5	0
65-69	1295	929	527	390	1	0
70-74	623	582	183	166	1	0
> 75	6	6	2	2	0	0

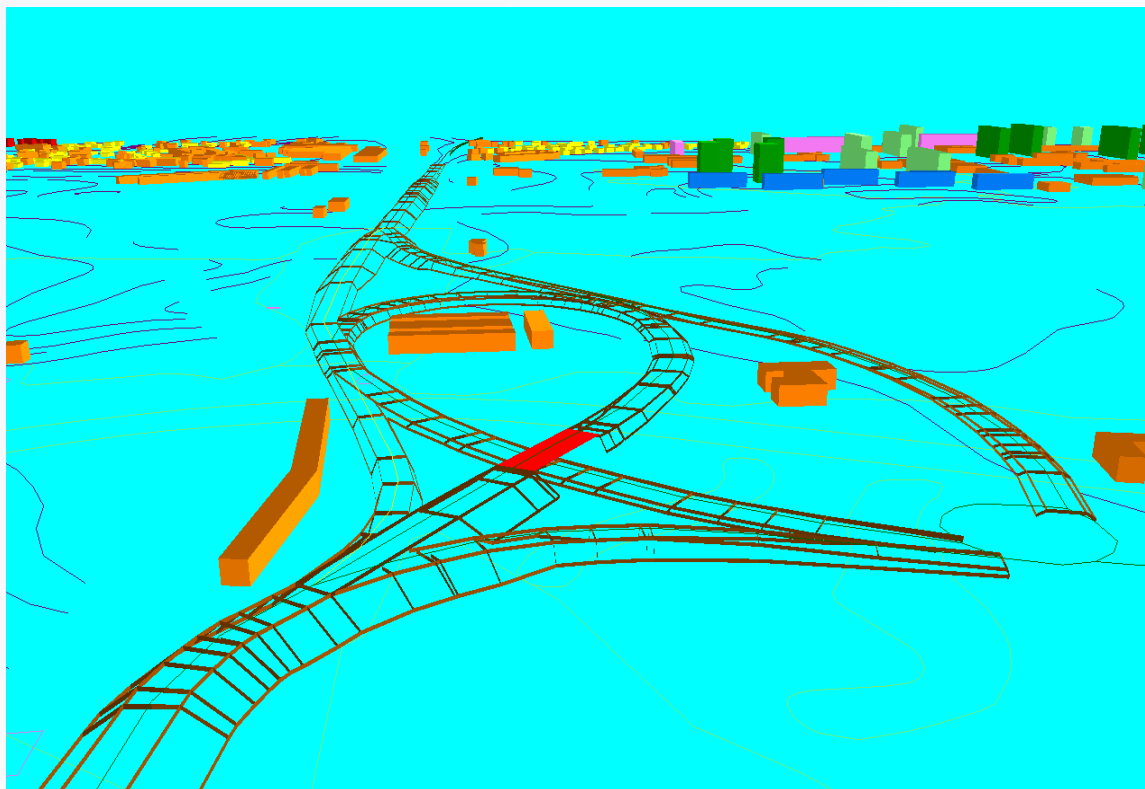
Výsledky a jejich prezentace

- Závěrečná zpráva:
  - Popis jednotlivých kroků v přípravě SHM

Další práce se SHM

Další práce se SHM

- Tvorba akčních plánů snižování hluku
- Informování a projednání s veřejností
- Hlášení EU a tvorba Evropských přehledů a map

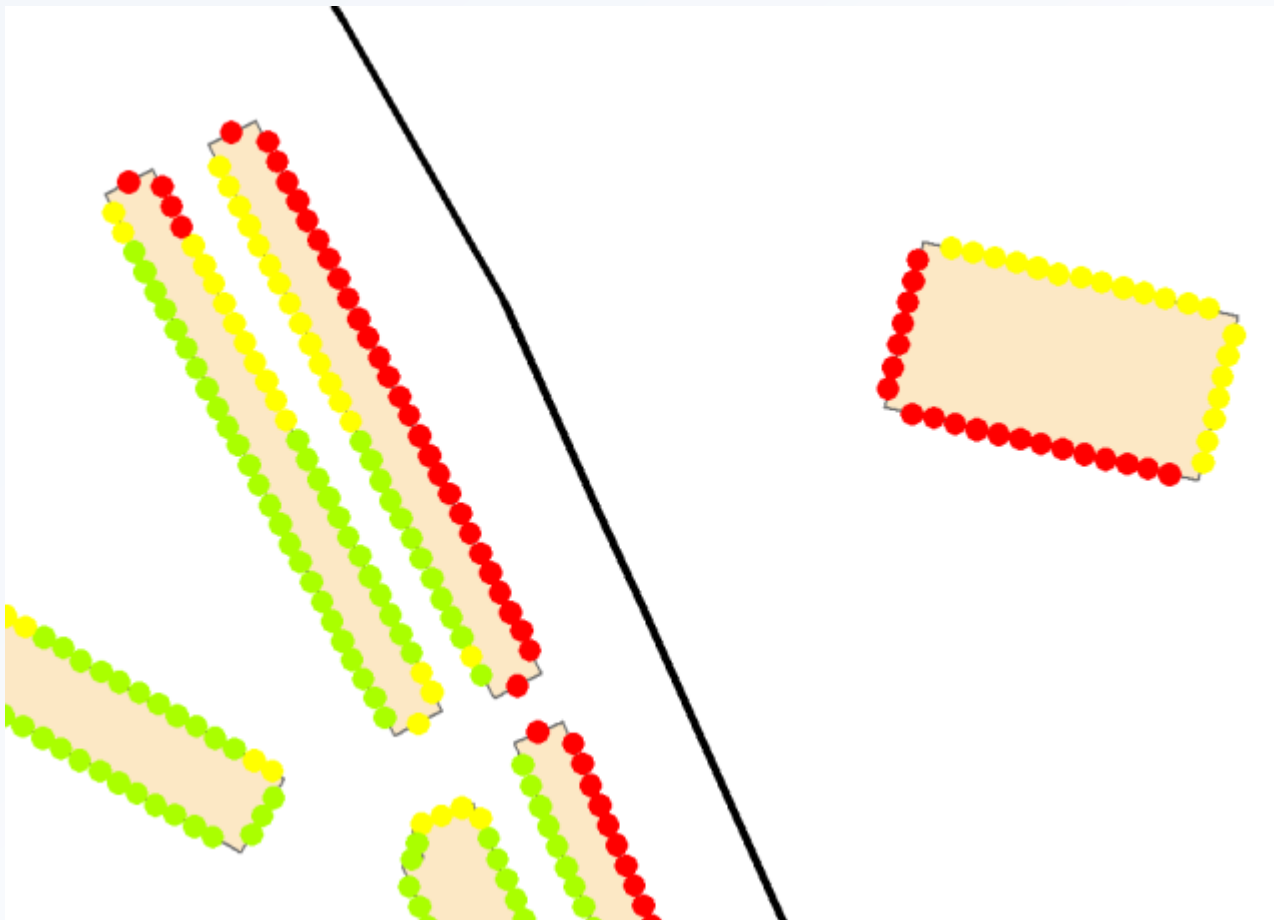

Další práce se SHM Akční plány:

- Zpracovávají Ministerstvo dopravy, Krajské úřady, Letiště Praha Ruzyně
- Podrobné mapování hlukem nejvíce zasažených míst (nejvíce postižených osob)
- Návrh opatření na snížení hluku
  - Protihlukové clony
  - Přesunutí dopravy jinam (obchvaty měst)
  - Omezení dopravy (snížení rychlosti)
  - Výměna oken
  - ...

Další práce se SHM Akční plány:

Další práce se SHM

Informovanost obyvatelstva:

- Pomocí webových stránek
  - Ministerstvo zdravotnictví – hlukovemapy.mzcr.cz
  - Cenia – geoportal.gov.cz
- Pomocí veřejných prezentací
- Pomocí diskuzí s občany

Další práce se SHM Informovanost obyvatelstva:

Prohlížení - Národní geoportál INSPIRE - Windows Internet Explorer
http://geoportal.gov.cz/web/guest/map?wmc=http%3A%2F%2Fgeoportal.gov.cz/plp/wmc/data/501f896c-5218-4d14-b003-6670c0a80137.wmc&wmcaction=overwrite

Seznam: Úpravy Zobrazení: Občasně položky Nástroje Nápověda

Google Search Share More Sign In

PORTAL eo Adresy Metadata Dokumenty Hledat Email: Heslo: Přihlásit Registrace | Zapomenuté heslo

VÍTEJTE MAPY METADATA ESHOP VALIDACE INSPIRE DOKUMENTY GEOREPORTY NÁPOVĚDA

PROHLÍŽENÍ PROHLÍŽECÍ SLUŽBY DALŠÍ GEOPORTÁLY

Mapové kompozice: Strategické hlukové mapy

Topografická Letecká

Urbary

- Strategická hluková mapa - železnice
  - železnice - hladiny hlukového ukazatele Ln
  - železnice - hladiny hlukového ukazatele Ldhn
  - železnice - hladiny hlukového ukazatele Ln - generalizováno
  - železnice - hladiny hlukového ukazatele Ldhn - generalizováno
  - oblast výpočtu hlukových hladin železnice
  - železniční trať zahrnutá do výpočtu hlukových hladin
- Strategická hluková mapa - silnice
  - silnice - hladiny hlukového ukazatele Ln [dB]
  - silnice - hladiny hlukového ukazatele Ldhn [dB]
  - oblast výpočtu hlukových hladin silnic
  - silnice zahrnuté do výpočtu hlukových hladin
- Strategická hluková mapa - Praha
  - Praha - hladiny hlukového ukazatele Ln [dB]
  - Praha - hladiny hlukového ukazatele Ldhn [dB]
- Strategická hluková mapa - Brno
  - Brno - hladiny hlukového ukazatele Ln [dB]
  - Brno - hladiny hlukového ukazatele Ldhn [dB]
- Strategická hluková mapa - Ostrava
  - Ostrava - hladiny hlukového ukazatele Ln [dB]
  - Ostrava - hladiny hlukového ukazatele Ldhn [dB]
- Strategická hluková mapa - Letiště Ruzyně
  - Letiště Ruzyně - hladiny hlukového ukazatele Ln [dB]
  - Letiště Ruzyně - hladiny hlukového ukazatele Ldhn [dB]
  - oblast výpočtu hlukových hladin - Praha - Brno - Ostrava
- Katastrální mapy
  - Pozemkový katastr
  - Definiční body parcel
  - Katastr nemovitostí
  - Automapa
  - Vojenské mapy (rastrové)
  - II. vojenské mapování
  - II. vojenské mapování
  - Katastrální mapy (vektorní)

Dokončeno. Na stránce však došlo k chybám.

Internet 100%

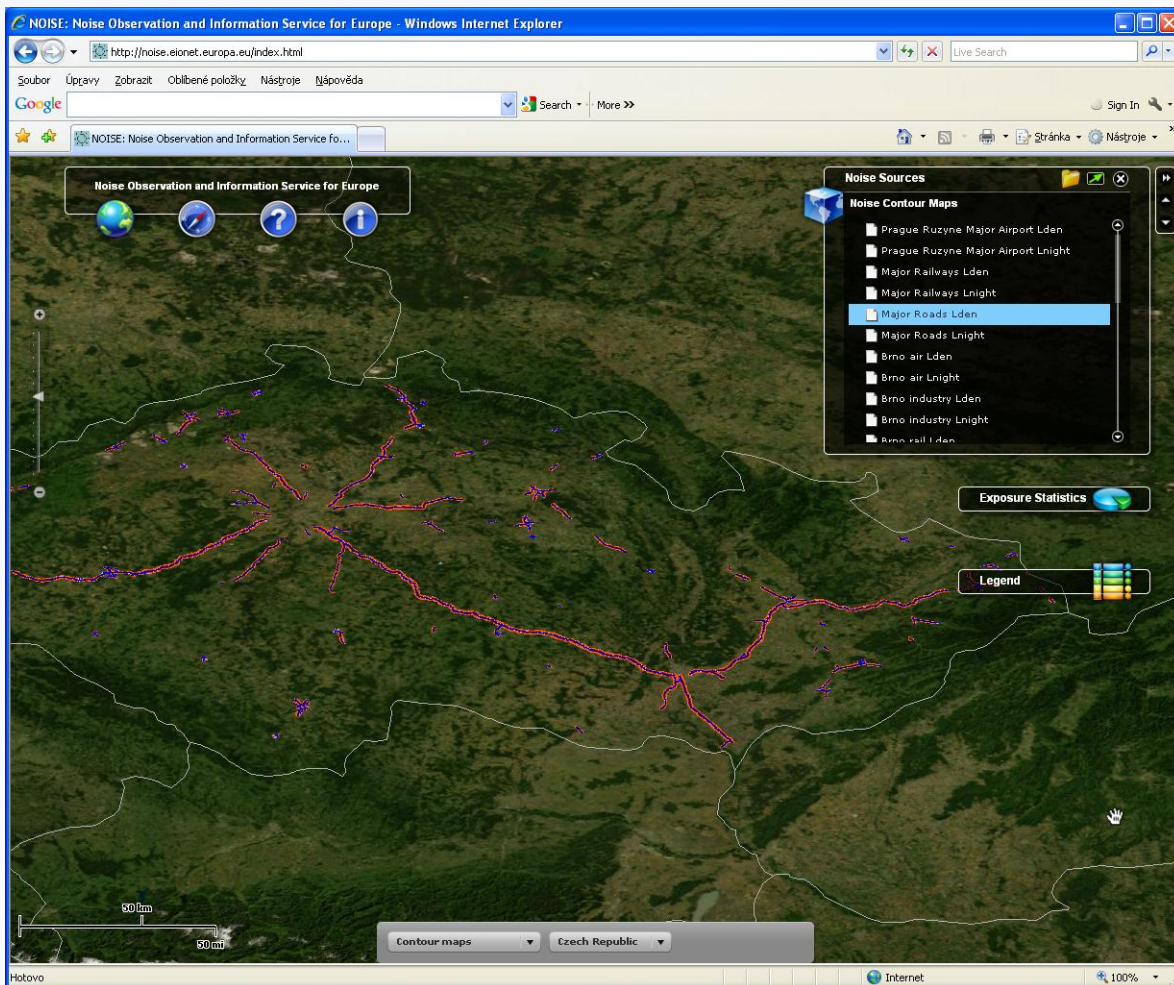

Další práce se SHM Zpracování výsledků EU:

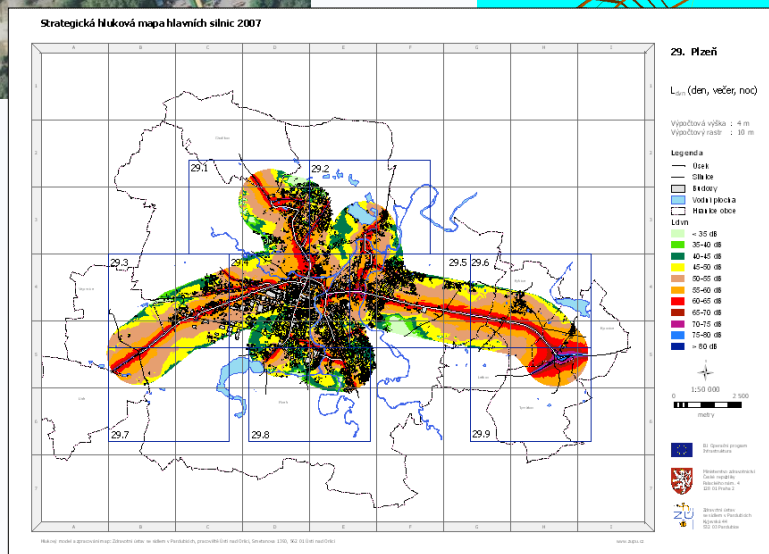
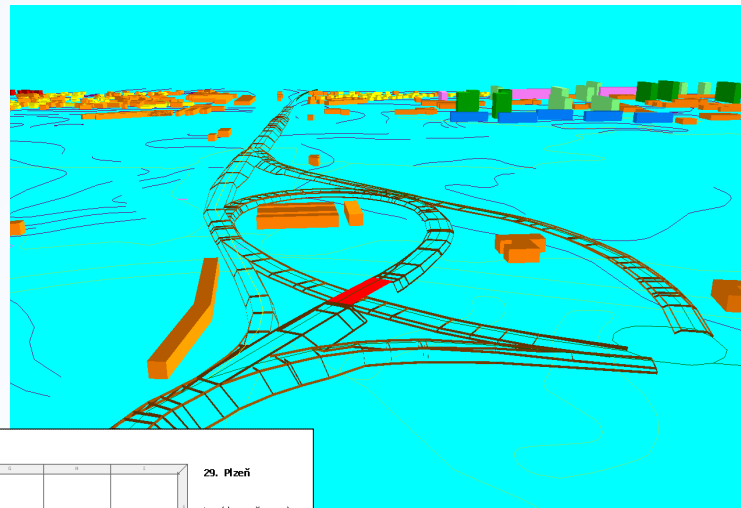
- Reporting členských států – systém ReportNet
- Noise Observation and Information for Europe – NOISE app.
- Webová aplikace:
  - <http://noise.eionet.europa.eu>

Strategické hlukové mapy 2007 a 2012 Zpracování výsledků EU:

Závěry, souhrny, ...

Závěry, souhrny, ...

- Úkolem SHM je zmapovat území kolem hlavních zdrojů hluku
- Mapování umožňuje analýzu území zasaženého hlukem
- Stanovení počtu ovlivněných osob umožňuje výběr lokalit, ve kterých je více lidí ovlivněno větším hlukem
- Na tyto lokality by se měly zaměřit akční plány snižování hluku
- O výsledcích by měla proběhnout veřejná debata s občany
- Je třeba rozumět nástrojům pro mapování
- Je třeba výsledky správně interpretovat

Konec prezentace

- Děkuji za pozornost

